

ශ්‍රී ලංකා ව්‍යාපෘති මධ්‍යස්ථානය

ස ත න ස.

Handwritten signature and date: 17/05/2015

උපලක්ෂිතවූ කාව්‍යකෙවරනම් බොධිසංචාරිකයෙහි අතිපදා
විවරණය කරනු ලැබේ.

1 පිරි සරසවිය ර	ස
සුබතරභ නතමිත් ර	ස
රත්වණඹර නිවෙ	ස
වදිම මුනිරජසසුර සහ නො	ස

1 සරසවියරස, වචන (මධුරතා) රසයෙන්; පිරි, පිරුණුවූ;-නො
නොත්, සරසවියරස, සරස්වතී නදියෙහි ජලයානේ; පිරි, ප්‍රවාහයෙන් යුත්
නවූ; සුබ, යොහනාවූ; නරභ, රශ්මිමත් අභිගත ඇත්තාවූ; නත, අනන්ත
වූ; මිත්රය, ප්‍රඥාසහය ඇත්තාවූ;-නොනොත්, සුබ, ශුභවූ; නරභ, රජ
ඇත්තාවූ; නත, අනන්තයා; මිත්රය, මත්ස්‍යරාශියෙන් යුක්තවූ; ර
ත්වන්, පිනවණ්ණවූ; අඹර, වස්ත්‍රය-හෙවත්, විවරය; නිවෙස, නිවාසන
ය කරන්නාවූ;-නොනොත්, රත්වණඹර, පිතාඹරයාගේ-හෙවත්, විජිත
ව; නිවෙස, නිවාසස්ථානවූ; මුනිරජ, සච්ඡරජයානමැති; සසුර, සමුද්‍රය
ව; සහනොස, සහවූසනිතව; වදිම, නමස්කාර කෙරෙමි.

2 සෙවි සුචිමල් සව	ග
පලකළ මහවිසත් ම	ග
කෙලෙසග නිවු නිස	ග
වදිම සදහම්බාරැසි ග	ග

2 සුචිමල්, අතිසසිත් නිමිලවූ; අගසවි, අග්‍රශ්‍රාවකයන් විසින්; සෙවි,
සේවනාග කරණලද්දවූ;-නොනොත්, සුචිමල්, යහපත්වූ පක්ෂිමාලාවන්
විසින්; සෙවි, සෙවුනාලද්දවූ; සවග, නදීන්ව අග්‍රවූ; මහවිසත්මග, (බුඬි
ප්‍රත්‍යක්ෂවූවාදීවූ) පණ්ණින ජනපාලිසින් අභිගතවූ (අක්ඛාචිත) මාගීය;
පලකළ, ප්‍රකාශකළාවූ;-නොනොත්, මහවිසත්මග, මහත්වූ අකාශමාගීය;
පලකළ, හෙලිකළාවූ; නිසග, ස්වභාවයෙන්; කෙලෙසග, (රහාදී) කෙලස
නමැති වස්තිය; නිවු, නිවාසණය කළාවූ;- නොනොත්, කෙලෙසගනිවු,
කෙලස වාසිවූ මහදෙවියාගෙන් උපන්නාවූ හෝ, කෙලසප්‍රයෙහින
දියවූ; නිසග, ස්වකීදියවූ; සදහම්, සබ්බිනමැති; බාරැසිගග, භාගිරින
ම ගනිගාව; වදිම, නමස්කාර කෙරෙමි.

3 දිනිසුරු බස සුබ

ද

අගනෙක් ගුණෙන් පිරිසු

ද

කෙමිදල නලෙන් ඉ

ද

වදිම් මහසග නඹුරුකැල බ

ද

3 දිනිසුරු, ජිනෙස්වරයාගේ; බස, වචනයෙන්; සුබ, ප්‍රසිද්ධ; අගනෙක්, ජිනෙස්වරයාගේ; බස, අවසානයෙන්; -හෙවත්, සුයසී ලෝකයෙන්; සුබ, විකසනවූ; අගනෙක්, සිලයෙහි පවත් අභිත්ඵලයක් වා වූ කෙලවරක්වා; ගුණෙන්, ගුණයෙන්; -නොනොත්, ගුණයෙන්තු කොටගෙණ; පිරිසිදු, පරිශුච්ඡි; -නොනොත්, අගනෙක්, (නාලයෙහි) වූල පවත් අගයක්වා; සුදු, ශුභවූ; ගුණෙන්, මාණලසුභයෙන්; පිරි, සම්පූර්ණ වූ; කෙමිදලන, ක්ෂමයෙන් බලෙන්නාවූ; ලෙන්, චිත්තයෙන්; ඉදු, සා සුබ; -නොනොත්, කෙමිදල, කර්ණකායෙන් බලෙන්නාවූ; නලෙන්, නා ලයෙන්; ඉදු, සමාවඩු, නඹුරුකැල බස, නාමරස කැලයක්බවූ; - හෙවත් පිසුම් සමුහයක් බවූ; මහසග, (අනායාසීපුද්ගල) මහසඛිකයාවනන්සේව; වදිම්, හමස්කාර කෙරෙමි.

4

5

සතන සත සත අ ත තෙරුවන් පුදුවා ද
සුරගුරු ගණිදු බරනෙ ත මෙන් සිත්කර සුරන් ගැ ද
රිවි කිව් සද තිනෙ ත බුදුන් ගුණයක් කො ද
මෙදෙව්ගණ නිරිකෙරෙත් සු කියම්ඵඵවෙන් මදක්පදබැ ද
බසෙ ත

4 සතන, මහාවුත්මයාය; සත, සතුයාය; සතඅත, විශ්ණුය; සුරගුරු, බ්‍රහ්මයාය; ගණිදු, ගණෙස්වරයාය; බරනෙත, ස්කන්දකුමාරයාය; රිවි, සුයසීයාය; කිව්, සිතුරය, සද, චන්ද්‍රයාය; තිනෙත, ජිනෙස්වරයාය; (සත) මෙදෙව්ගණ, මෙදෙව්සමුහයෝ, තුමි; නිති, නිරන්තරයෙන්; සුබසෙන කෙරෙත්, සහපත්වූ සාන්ති පුද්ගලයෙකෙරෙත්වා. 5 තෙරුවන්, ත්‍රිවි බරක්නායව; වැදපුදු, නාමස්කාර කරණයෙන් සුභකොට; මෙන්සිත්ක රු, මෙමුච්ඡිතයකොට; සුරන්, දෙවියන්ව; ගැද, ගාභුකොට; බුදුන්, සභිකයන්වනන්සේගේ; කොද, සුභරූප; ගුණයක්, වණින නාකඵනායක්; ඵඵවෙන්, හෙළිවිඛසින්; පදබැද, පද්‍යබකුනායකොට; මදක්, කල්ප යක්; කියම්, කථනය කෙරෙමි.

6

7

බුදු වසිනෙක් දහ ස නමින් පැරකු මි බා
නාවසිය අව පණස් ව ස තෙදින් රුසු නොද ත මි බා
රිවිසද නෙද යස ස රුදු විරිදු සු මි මා
පනලනිරිදෙක්විය ලෝකු ස වැප්මි සුලුලුර හිරි මලොම්බා

6 බුදුවසින්, බුබ්බසියෙන්; එක්දහස නාවසිය අවපනස්වස; එක්දහස් නාවසිය පණස්අවටන වසියෙහි; රිවිසද, සුයසීචන්ද්‍රයන්ව (බවු); නෙද

† “ අභිත්මානික දක්වා ” යි ශ්‍රුත්ඵිපද විවරණයි.

සසස, නෙප්පින්නා කිරිනියෙන්; පනස, ප්‍රසිඬවූ; නිර්දෙක්, නරෙහුගෙක්
 බොව; ලෝකස, ලෝකතුසැබියෙහි; විය, වූයේය 7 නමින්, නාමයෙන්;
 පැරකුම්බා, පරාක්‍රමබාහු (නමිවිය); නෙදින්, නෙප්ප කරණකොටගෙන;
 රැසුන්, සතුරන්ගේ; ඔද, ඔප්පගෝනෙප්ප; නම්බා, පවිනායකොට; රැස,
 රාජවූ; මිරිදු, චෛරිපනායන්; සුම්බා, පහකොට-නෙවන් පිඹදම්මවා;
 දුලුලු, විසාලවූ චක්‍ෂස්සඬයෙහි; සිරි, ශ්‍රීකාන්තාව; ඔලොම්බා, අවලම්
 බනායකොට; වැජඹී, විජාමිහමානවී

8

9

සදහම් දනැ සිය	ලී	තැනනැන නොයෙක ර	ණ
බුදුකුරු සිරිත් මනක	ලී	පියගෙණ පැලපානැ	ණ
ලෙවි සාසන නිම	ලී	එකසේසත් සෙව	ණ
රකි යුවලැස ලෙසින් ඇමකල්		කෙළේ සිරිලක නෙදින් අපම	

8 සියල්සදහම්, සකල සම්මිය; දනැ, අවබෝධකොට; මනකල්, මනෝ
 ක්‍ෂේත්‍ර; බුදුකුරු සිරිත්, බුද්ධාචාරයක්කුගේ ශ්‍රියාවෙන්; ලෙවිසාසන, ලොක
 ඥානාදෙක; යුවලැසලෙසින්, අක්ෂිපුර්වය මෙන්; ඇමකල්, සියලුකාල
 යෙහි; නිමල්, නිමිලකොට; රකි, රක්ෂාකෙරේ 9 තැනනැන, ඵ්ඵස්ථාන
 යන්න; නොයෙකරණ, අනෙක යුගයන්හි; පියගෙණ, පියගුහණයකොට;
 පානැනැපැ, පායඤ්ඤායෙන් ප්‍රකාශකළාවූ; අපමණ, අප්‍රමාණවූ; නෙ
 දින්, නෙප්ප කරණකොටගෙන; සිරිලක, ශ්‍රීලංකාවිපය; එකසේසත් සෙ
 වනකෙළේ, එක සෙවනවිජතු ඡායාවක් කෙළේයි

10

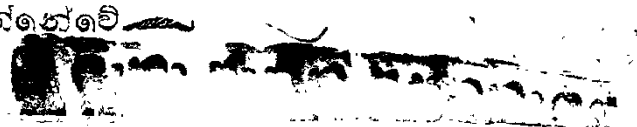
11

කොතබුගල පහ	ස	සමුදුර ගැඹුරු ගු	ණ
වෙහෙසුනු සිරි වෙහුරුවැ	ස	මදුරුගිර තරසර ගු	ණ
ලිය මදහස වහ	ස	සිසිරකර සොම්ගු	ණ
වහල සැනගේ මොහුරතලවැ		පවති මොහුකෙරෙහි මේතුන්	

(ගුණ)

10 වෙහුරු, විෂ්ණුගේ චක්‍ෂස්සඬයෙහි; වැස, වාසයකොට; කොතබු
 ගල, කෝසතුහ පාසානායාගේ; පහස, ස්පර්ශයෙන්; වෙහෙසුනු, විහෙසිනවූ;
 සිරි, ශ්‍රීකාන්තානොමෝ; ලිය, සත්‍රින්ගේ; මදහස වහස, මඤ්ඤාමිතයහ
 අභිනිරික්ෂණය; වහල, පැතුරැණවූ; මොහුරතලැ, මොහුගේ චක්‍ෂස්සඬ
 යෙහි; වැසැ, වාසයකොට; සැනගේ, සන්තර්පිතවේ-නෙවන් ශාන්ත
 වේ 11 මෙති තුන්වෙනි පදය බොහෝපොත්වල “ලිය මදෙස වහස” කි
 යා නිබේ-එසේනම්-මදෙස, මන්දාලසය ඇත්ති; වහස, අභිනිරික්ෂණය;
 ලිය, හෙළා; සී අභි දහසුතු.

11 සමුදුර, සමුද්‍රයෙහි; ගැඹුරුගුණ, ගම්භීර ගුණයයි; මදුරුගිර,
 මන්දුර පථිතයෙහි; තරසරගුණ, ස්ථීරසාර ගුණයයි; සිසිරකර, චන්ද්‍රයා
 කෙරෙහි; සොම්ගුණ, සොමය ගුණයයි; (වෙන්වෙන් වසගෙන්වේ) මො
 හු කෙරෙහි, මේ (නරෙහුයා) කෙරෙහි; මේතුන්ගුණ, මේ ගුණත්‍රය; (එක්
 වැ) පවති, පවත්ගත්වේ

12		13	
පින් පැන සිරි රුසි	රු	සියසරණ නියපෙ	ල
සැදහැ සර පැරකුම්සු	රු	රසි නන්රජ විසෙස්ක	ල
රුබල කුළුණු තු	රු	ලමැණිකුල මිණිවැ	ල
තිලිණතෙදසස ගුණග පිවිතු		අනගි නායක මිණෙවි පැහැදු	

12 පින්, පුණ්‍යය; පැන, ප්‍රඥාවය; සිරි, චේතනාය; රුසිරු, රුපත්‍රිය; සැදහැ, ශ්‍රද්ධාවය; සර, චරිතය; පැරකුම්, පරකුමය; සුරු, සුරතිය; රුබල, කායබලය; කුළුණු, කරුණාවය; තුරු, සන්තොෂය; (නොනොත්) කුළුණුතුරු, උතුම් කරුණාවය; තිලින, ත්‍යාගය; තෙද, තෙජසය; යස, නිර්භය; (සන)ගුණ, ගුණනාමය; අගපිවිතුරු, අශ්‍රාන්ත අත්තාඩු; 13 සියසරණ, සමික්ඛ වරණසුත්‍රයෙහි; නිගමෙ, භාවපඤ්ඤායෙහි; රසි, රසමත් කරණකොටගෙන; අන්රජ, අන්‍ය නිරෝද්‍යයන්; අවිසෙස්ක, අවිසෙස්ක කප්‍රාඩු; ලමැණිකුල, ලමිකර්ණවංශ නාමය; මිණිවැල, මාණික්‍යවලයෙහි; පැහැදුල, ප්‍රභාවයෙන් උච්චිතව; අනගි, මානසික; නායකමිණෙවි, ප්‍රධාන මාණික්‍යවැනිවූ මන්තව සමික්ඛය.

14		15	
මෙතිරිදුගෙ දිල	ද	රුසිරු ගුණ සි	නා
උලකුඩයදේවි සො	ද	සුරතුරු දිනු දැ	නා
සොම්ගුණනි පුන්ස	ද	විලසින් විනි	නා
පවති සිරිසද සිරිත් ඇමස	ද	ලොවට කුළුණෙන් සදිසි මා	

14 මෙතිරිදුගෙ, මේනිරෝද්‍යයෙන්; දි, සිතාඩු; දිල, බාලවූ; සොද, සුදු රවු; සොම්ගුණනි, සොමය ගුණය කරණකොටගෙන; පුන්සද, පුණ්‍ය චක්‍රයා වැනිවූ; උලකුඩයදේවි, උලකුඩය දේවිනම් කුමාරකාණොමේ; ඇමසද, සැමකල්හි; සිරිසදසිරිත්, ශ්‍රීකාන්තාවගේ ලාවණයෙන්; පවති, පවත්නිය; 15 රුසිරුගුණ, රුපත්‍රිගුණ කරණකොටගෙන; සිතා, සිතාදේවිය සමානාය; සුරතුරුදිනු, කල්පද්‍රවය පරදවා ජයගත්තාඩු; දැනා, හඤ්ඤාත්ම ඇත්ති; විලසින්, ලීලාවෙන්; විනිනා, හික්මුනිය; කුළුණෙන්, කරුණාව කරණකොටගෙන; ලොවට, ලොකයාට; මානසදිසි, මවක් සමික්ඛ.

16		17	
සිවියද ලදවස	ස	සිතූ බුදුරුවණ වෙ	න
පින්කමටමසි අදහ	ස	සදහම් කෙරේ සවණ	න
පන්සිල් ඇමදව	ස	සැපත් මහ සහවෙ	න
පෝසැ අටසිල් රකි නිසිලෙ ස		මොවුන්සරි කොද මෙයින්මෙ	
		(දිය න	

16 ලදවස, බාලවගසෙහි; සිවියද, සිවිනිද; අදහස, අධ්‍යාසය; පින්කමටමසි, පුණ්‍යකම්පාවය; ඇමදවස, සැමදවස්සීම; පන්සිල්, පංචසිල්ය

ද; පෝය, උපෝසථ දිනයෙහි; අවසිල්, අජ්ඣාය ශිලයද; නිසිලෙස, යොග්‍ය ලෙසින්; රකි, රක්තිය— 17 සිතු, චිත්තය; බුදුරුවණ්වෙන, බුද්ධ රත්නය කෙරෙහි(වේ); සවණන, කණ්ණිය; සදහම්කෙරේ, සම්මිය කෙරෙහි (වේ); සැපත්, සම්පත්තිය; මහසගවෙන, මහා සම්ඝයාකෙරෙහි (වේ); මෙහිත්, මේකාරණයෙන්; මෙදියනැ, මේ ලෝකයෙහි; මොවුන් සරි, මේ කුමාරිය සමානකෙණෙක්; කොඳ, කවර්ද—

18

19

යස සුරනි	කාව න්	නෙවලා බණ අ	සා
නිලිනෙන් දෙන එ	කාව න්	දනගණ සිහින් විම	සා
කල්ප සා	කාව න්	පැවතම එමලෙ	සා
ලොවට පැවැති විසාකාව න්	දනන් තුඩතුව සැදි යස	සා	

18 යස, කීර්තියෙන්; සුරනිකාවන්, දිව්‍යසභාවට පැමිණියාවූ; එකා වන්, නිරන්තරයෙන්; දෙන, ප්‍රදානය කරන්නාවූ; නිලිනෙන්, තනන යෙන්; කල්පසාකාවන්, කල්පලතාවක් වැනිවූ; විසාකාවන්, විසාබාව; ලොවට, සත්වලෝකයානට; පැවැති, ප්‍රකාශකළාක් මෙහි— 19 නෙව ලාබණ, ත්‍රිපිටකධර්මය; අසා, ශ්‍රවණයකොට; දනගණ, අවබෝධයකොට; සිහින්, චිත්තයෙන්; විමසා, පරීක්ෂාකොට; එමලෙසා, එමආකාරයෙන්; පැවතම, ප්‍රවෘත්තිතාවම; යසසා, කීර්තිය; දනන්, ජනයන්ගේ; තුඩතුව, මුඛයක් මුඛයක් සාසා; සැදි, සර්ජිතකළාවූ— මන්තව සම්බන්ධයි.

20

21

නැතින් සරසවි ඉ	ත	සක්දෙවි	කලාවන්
මෙකතට ගුණ බරණසු	ත	නොනබා දන්	කලාවන්
පෙහුහු බිඹු කැඩප	ත	නවසඳ	කලාවන්
මිසක් සරිවහු ලොවැකවිරැඳැ	නලලතිලකෙව්	මනකලාවන්	

20 නැතින්, ප්‍රඥාවෙන්; සරසවිඉන, සරසවිනිගට මිනවූ; ගුණබරණසුන, ගුණනම්භි ආහරණයෙන් යුක්තවූ; මෙකතට, මේකාන්තාවනට; කැඩපන, දර්ශනලයෙහි; පෙහුහු, දෘශ්‍යමානවූ; බිඹුමිසක්, ප්‍රතිබිම්බයවිනා; ලොවැ, ලෝකයෙහි; සරිවහු, සදාශවන්තියක්; කවිරැඳැන, කවරයක් ඇත්තීද. 21 සක්දෙවි කලාවන්, ඉන්ද්‍රානිනම් දිව්‍යබිගනාව වැනිවූ; කලාවන්, කලා ශිල්පයන්; නොනබාදන්, නිශ්ශෙෂකොට දන්නාවූ; නවසඳකලා වන්, අභිතව චන්ද්‍රකලාව වැනිවූ; මණකලාවන්, මනෝඥවූ කාන්තා වන්ගේ; නලල, ලලාවයෙහි; තිලකෙව්, තිලකාලෙපයක් වැනිවූ— මන් තව සම්බන්ධයි.

22

23

උතුම් මෙබිසෝස	ද	කුලග මිණි පිවිතු	රු
ගෙළබසිනි නිසි පදබැ	ද	දෙමවානගමැ කඳවු	රු
නියනුව බණක් සො	ද	නොටගමු වැසි සොඳු	රු
කෙලෙන් ආරුදනා මනන	ද	උතුරුමුල මහ නෙරිඳු මුහුඬු	